

szüntetve, a határozati illetéket a felek fele-fele részben kötelesek fizetni.

Ebből a szövegből nyilvánvaló, hogy sem ez az idézett törvény, sem az 1914. évi 14.800. számú végrehajtási utasításnak ugyancsak 55. §-a nem tartalmaz külön rendelkezést arra az esetre, ha valaki a perbiróság jogerős ítéletével a perköltségek viselésére csak a hagyatékból reá hárult érték erejéig köteleztetik.

A törvény idézett szövegéből okszerűen következik, hogy a készpénzben fizetendő ítéleti illetékre vonatkozó fizetési kötelezettséget csak a törvényben foglalt feltételek alapján lehet és kell eldönteni s mellőzni kell az olyan feltételeket, melyek a törvényben felemlítve nincsenek. Annyival inkább áll ez, mert ha a perbiróság ítéletében a költségekről nem tesz említést, vagy ha a költségeket kölesönösen megszünteti, a szóban forgó megszorító feltétel az ítéletben nem is fordulhat elő.

A kérdés eldöntésénél az is figyelembe veendő, hogy a m. kir. Kuria 1905. G. 214. számú ítéletében a következőket mondotta ki: „Igaz ugyan, hogy az anyagi jognál fogva a jelzálogos adós a jelzálogilag biztosított követelés iránt csak a jelzálog erejéig és az örökös az öröknyó adósságáért csak az örökség erejéig felelős; azonban ugy a jelzálogos adósnak, mint az örökösnek módjában van és az anyagi jognál fogva kötelessége is az, hogy a valódi és lejárt illető adósság kielégítése iránt a per bevárása nélkül megfelelően intézkedjék és különben is a perköltség viselése kérdésében tulajdonképen nem is az anyagi jog, hanem a perrend szabályai az irányadók; ez utóbbiakhoz képest pedig a pervesztes fél, tehát a perbe vont és vesztes jelzálogos adós és örökös is a perköltség és ezzel egy tekintet alá eső ítéleti illeték viselésére saját személyében kötelezhető.“ Hasonló értelemben határozott a kir. Kuria 1896. G. 233. 1904. G. 76. és 1906. G. 48. számok alatt.

Mindezeknél fogva azt kellett kimondani, hogy az örökös a készpénzben fizetendő határozati illetékért akkor is a saját egész vagyonával felelős, ha a perbiróság a perköltségekben csak a hagyatékból reá hárult érték erejéig marasztalta.

A személyes illetékmentesség a telekkönyvi bejegyzésért bélyegjegyekben lerovandó illetékre is kiterjed. (Közig. Biróság 133. sz. jogegységi megállapodása.) Az addig ellenkező 88. számú megállapodás megváltoztatásával, a 110. sz. jogegységi megállapodásban, a jogegységi tanács azt az álláspontot, hogy a személyes illetékmentesség a telekkönyvi bejegyzésért bélyegjegyekkel lerovandó illetékre is kiterjed, nem a törvénykezési illetékekre vonatkozó szabályok alapján,

hanem a megállapodás indokolásában kifejtettek szerint az 1881:XXVI. t. c. 14. §-ában, illetőleg az illetéki díjjegyzék 85. tétel 12. pontjában foglalt jogszabály alapján és főleg a szegénységi jogon való mentesség céljára való utalással foglalta el.

A törvénykezési illetékekre vonatkozó 1914:XLIII. t. c. a dologi jogok telekkönyvi bejegyzése után járó illetékről kifejezetten nem intézkedik s a törvénnyel hatályon kívül helyezett rendelkezéseknek a 91. §-ban levő felsorolása közt az 1881:XXVI. t. c. 14. §-a, illetőleg az ill. díjjegyzék 85. tételének 12. pontja nem is szerepel, sőt úgy az 1914:XLIII. t. c. 75. §-ához, mint a Pp. 112. §-ához tartozó indokolás, az 1881:XXVI. t. c. 14. §-ában foglaltakra, mint a törvénykezési illetékek alól szegénységi jogon való mentesség meghatározásánál is alapul elfogadott intézkedésre hivatkozik s az XLIII. t. c. 75. §-ához tartozó indokolás második bekezdése azt mondja, hogy „a szegénységi jog terjedelmének meghatározásánál a kifejldött gyakorlat folytán megállapított elvek vétettek figyelembe”.

Tehát ez a törvény a szegénységi jog terjedelmére nézve a gyakorlat folytán megállapított elvektől eltérő intézkedést nem is kívánt tenni.

Ennélfogva sem a Pp.-nek, sem az 1914:XLIII. t. c.-nek az illetékmentességre vonatkozó határozataiból a 110. sz. megállapodástól való eltérésre alap nem található.

A Pp. 112. §-ának és az 1914:XLIII. t. c. 75. §-ának első bekezdésében foglalt ama rendelkezés pedig, hogy a bíróságok előtti ügyekben is illetékmentességet maga után vonó szegénységi jogban az a fél részesül, akinek jövedelme nem nagyobb, mint a lakhelyén szokásos közönséges napszám, még megerősíti a 110. sz. jogegységi megállapodás indokolásában nagy sullyal bíró azt a kijelentést, hogy szegénységi jogon való mentesség célja az, hogy a bélyegvásárláshoz szükséges pénz hiánya a szegényt a joga érvényesítésében ne akadályozza.

A jog érvényesítése pedig nem a bírói ítélet meghozatalával, hanem az abban foglaltaknak teljesedésbe menésével van befejezve.

Tehát a 110. sz. jogegységi megállapodással ellentétes álláspont elfoglalása által a szegény fél éppen a joga érvényesítésének teljesedésbe menését befejező eljárásban lehetne megakadályozva, ami által az egész megelőző eljárás a részére értéktelenné válhatna.

Örökösök közkereseti társaságának társasági illetéke.

(Közig. Bíróság 5258/1928. P. sz.) A beszerzett cégkivonatokból megállapítható tényállás szerint a St. és F. cég egyedüli tulajdonosa 1920. szeptember 7-ik napjáig St. D. volt s ehhez képest a kereskedelmi egyéni cégek jegyzékében tartatott nyil-